

Metal i kamień – depozyty przedmiotów metalowych związane z konstrukcjami kamiennymi. Zarys problematyki i metodyki projektu

Marcin Maciejewski

Instytut Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Plac Marii Curie-Skłodowskiej 4, 20-031 Lublin, marcin.maciejewski@umcs.pl

Słowa kluczowe: późna epoka brązu i wczesna epoka żelaza, kontekstualizacja skarbów, interpretacja zwyczaju masowego deponowania dóbr

Badania prowadzone w Rosku nad Notecią na początku XXI wieku ujawniły konstrukcję kamienno-ziemną związaną z jednym z najbardziej spektakularnych późnobrązowych skarbów z Polski. Dało to asumpt do wskazania, że miejsca deponowania przedmiotów metalowych w czasach pól popielnicowych nie tylko były znane ale wręcz ostentacyjnie oznaczane. Późniejsze badania dały podstawę aby stwierdzić, że miejsca deponowania przedmiotów metalowych były częścią krajobrazu kulturowego i często lokowane w konkretnych miejscach – na granicach zasiedlanych stref, czasami w miejscach związanych ze szlakami, w niektórych przypadkach w wymiarze mikroregionalnym, w innych międzyregionalnym.

Analiza informacji na temat różnych skarbów, w tym również kwerendy archiwalne, wskazały, że „monumentalna” konstrukcja kamienno-ziemnej z Roska nie koniecznie musi być unikatem. W podobny sposób złożone mogły być również skarby z Kaliszanek i Stołężyna z północnej Wielkopolski oraz Gogolewa z południowej części tego regionu.

Prezentowany projekt zakłada szereg działań mających na celu poszukiwanie skarbów związanych z kamienno-ziemnymi konstrukcjami oraz poszerzenie wiedzy na temat takich znalezisk. Dzięki temu możliwe będzie lepsze zrozumienie fenomenu masowego deponowania przedmiotów metalowych w późnej epoce brązu i wczesnej epoce żelaza.

Badania realizowane są w ramach projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki *Biografie skarbów. Wieloaspektowa analiza zespołów przedmiotów metalowych związanych z monumentalnymi konstrukcjami. Studium przypadków z późnej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza* (UMO-2021/41/B/HS3/00038).